

Finansdepartementet
Alicia Eklund
103 33 Stockholm

Stockholm
2023-12-29

Vår referens
Patrick Krassén

Dnr
Fi2023/02386

Remissyttrande

Betänkandet *Skyddet för EU:s finansiella intressen. Ändringar och kompletteringar i svensk rätt (SOU 2023:49)*

Företagarna har beretts möjlighet att avge yttrande om det remitterade betänkandet. Här följer våra synpunkter.

Förslaget i korthet

EU-kommissionen underrättade 9 februari 2022 Sverige formellt att kommissionen ansåg att Sverige inte korrekt implementerat direktiv 2017/1371, det så kallade SEFI-direktivet. Bristerna i implementeringen består enligt kommissionen i att Sverige inte införlivat direktivets artiklar 3.2 d i och 3.2 d iii i svensk rätt. I sak handlar det om brottsliga förfaranden på mervärdesskatteområdet, där mervärdesskatt undanhålls på ett sätt som skadar EU:s finansiella intressen, och att Sverige genom att inte straffbelägga muntligt lämnande av oriktiga uppgifter avseende rättshandlingar som är del av mervärdesskatteundandragande, har brutit i implementeringen.

Utredningen föreslår mot bakgrund av detta att Skattebrottslagen ska ändras för att muntliga uppgifter ska omfattas av straffansvar, samt att det görs ett förtydligande i Skattebrottslagen att en i sig korrekt uppgift, som lämnats i samband med en affärstransaktion som konstaterats utgöra mervärdsskattebedrägeri, i vissa fall ska kunna betraktas som en riktig uppgift.

Därutöver föreslår utredningen att oriktiga uppgifter som lämnas muntligen även ska kunna ligga till grund för skattetillägg enligt Skatteförfarandelagen, och att en ny regel införs i Skatteförfarandelagen som tydliggör att en uppgift avseende mervärdesskatt, även om uppgiften i sig framstår som korrekt, ska anses riktig om den som lämnat uppgifter kände till eller borde känt till (var i så kallad ond tro) att uppgiften avsåg en transaktion som ingick som ett led i ett undandragande av mervärdesskatt.

Lagändringarna föreslås införas 1 juli 2024.

Företagarnas inställning

Inledningsvis kan konstateras att Sveriges regering, enligt kommittédirektiven till utredningen, anser att ”Sverige har genomfört direktivet korrekt”. Eftersom kommissionen avgett en formell underrättelse anser regeringen alltså att lagändringar krävs för att artikel 3.2 d i direktivet ska anses införd i svensk rätt.

SEFI-direktivet begränsas till allvarigare brott inom mervärdesskatteområdet, där anknytning finns till två eller fler medlemsstater, och den aktuella skadan omfattar mer än 10 miljoner €. Mer specifikt

nämns karusellbedrägerier, begagnade av skenföretag och mervärdesskattebedrägeri inom ramen för en kriminell organisation.

Direktivet är således avgränsat. Utredningens betänkande går i sina förslag bortom detta, och föreslår en långtgående överimplementering, där rent inhemska brott omfattas, utan beloppsbegränsning, och även andra skatter än mervärdesskatt. Utredningens förslag innebär att, till skillnad från i dag, även muntliga uppgifter ska kunna leda till straffansvar, och att presentation av i sig korrekta uppgifter ska kunna leda till straffansvar om de lagts fram i syfte att dölja en utebliven betalning eller otillbörligen skapad rätt till återbetalning av mervärdesskatt. Därtill föreslås muntligt lämnade oriktiga uppgifter också kunna ligga till grund för skattetillägg.

Företagarna anser inte att utredningen redovisar några vederhäftiga skäl till varför svensk lagstiftning behöver ändras utöver det som SEFI-direktivet kräver. Utökning av straffansvar och skyldighet till skattetillägg är långtgående åtgärder, som bör motiveras med grund i sakliga underlag om befintliga problem och en ordentlig proportionalitetsbedömning. Inga sådana återfinns i betänkandet. I synnerhet när det gäller skattetillägg är det viktigt att beakta att det påförs automatiskt, utan bedömning av uppsåt, vid lämnande av vad som anses som oriktig uppgift. Skattetillägget betraktas ur Europarättsligt perspektiv som ett straff och bör därför inte utökas utan grundlig analys. Betänkandet brister avsevärt i detta avseende.

SEFI-direktivet har till syfte att förhindra rättshandlingar som minskar EU:s egna medel. Regeländringar som överskrider detta syfte innebär en överimplementering av direktivet. I betänkandet anförs att ett huvudskäl till den föreslagna överimplementeringen är att den straffrättsliga och administrativa lagstiftningen på skatteområdet ska vara enhetlig, genom att Skattebrottslagen och Skatteförfarandelagen ska harmoniseras i detta avseende. Det enda skäl som anförs för detta är lagstiftningsmässigt. Företagarna anser att det är problematiskt att utöka såväl det straffbara området som vad som kan medföra skattetillägg utan djupare analyser av konsekvenserna ur bland annat rättssäkerhetssynpunkt. Sverige bör inte gå längre än de krav som kommissionen ställer på lagändringar.

Företagarna avstyrker därför betänkandets förslag, med undantag för det som följer av SEFI-direktivet, det vill säga straffrättsligt ansvar avseende muntliga uppgifter respektive i sig korrekta uppgifter lämnade i samband med mervärdesskattebedrägerier, i ärenden som rör direktivets område (anknytning till två eller fler medlemsstater och med ett skattebortfall på mer än 10 miljoner €).

Patrick Krassén
Skattepolitisk expert
Företagarna

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna